

Praze dne 16. února 2009

PRO SCHŮZI VLÁDY

Věc: Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008 a návrh dalšího postupu

Důvod předložení materiálu

Plnění úkolu uloženého ministru vnitra usnesením vlády České republiky č. 259 ze dne 17. března 2008 ke Zprávě o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2007.

Obsah:

- I. Návrh usnesení
- II. Předkládací zpráva
- III. Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2009
- IV. Postup realizace Koncepce integrace cizinců v roce 2009
- V. Příloha
- VI. Vyhodnocení připomínkového řízení

Předkládá:

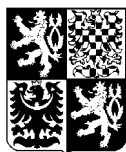
MUDr. Mgr. Ivan Langer
ministr vnitra

ZPRÁVA O REALIZACI KONCEPCE INTEGRACE CIZINCŮ V ROCE 2008 A NÁVRH DALŠÍHO POSTUPU

OBSAH:

I. Návrh usnesení vlády	
II. Předkládací zpráva	
III. ZPRÁVA o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008	1
1. Úvod	1
2. Koordinace zajišťovaná Ministerstvem práce a sociálních věcí (leden – červenec 2008) ..	1
3. Koordinace zajišťovaná Ministerstvem vnitra (srpen – prosinec 2008)	3
4. Aktivity resortů k integraci cizinců (v roce 2008)	4
Ministerstvo kultury	4
Ministerstvo pro místní rozvoj	4
Ministerstvo práce a sociálních věcí	5
Ministerstvo průmyslu a obchodu	8
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	9
Ministerstvo zdravotnictví	9
Ministerstvo vnitra	10
IV. POSTUP při realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2009	12
1. Úvod	12
2. Cílová skupina integrace	13
3. Priority integrace cizinců	14
a) Znalost českého jazyka cizinců	14
b) Ekonomická soběstačnost	15
c) Orientace cizince ve společnosti	15
d) Vzájemné vztahy cizinců a majoritní společnosti	16
4. Integrace na regionální a lokální úrovni	16
5. Další opatření k podpoře integrace cizinců	17
6. Statistika	17
7. Nástroje koordinace	18
8. Financování integrace cizinců	18
V. PŘÍLOHA: Přehled projektů NNO na IC podporovaných resorty v roce 2008	20
Přehled projektů podpořených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy	20
Přehled projektů podpořených Ministerstvem vnitra	21
Přehled projektů podpořených Ministerstvem kultury	22
Přehled projektů podpořených Ministerstvem práce a sociálních věcí	24

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY
ze dne 16. února 2009 č. 183

ke Zprávě o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008

Vláda

I. **bere na vědomí** Zprávu o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008, obsaženou v části III materiálu č.j. 163/09 s úpravami podle připomínek vlády;

II. **schvaluje** Postup při realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2009, obsažený v části IV materiálu č.j. 163/09 (dále jen „Postup“);

III. ukládá

1. ministru vnitra

a) zajistit realizaci a koordinaci Postupu,

b) realizovat v rámci své působnosti úkoly vyplývající z Postupu,

c) zajišťovat činnost Komise ministra vnitra pro integraci cizinců,

d) pokračovat v realizaci aktualizovaného Plánu integrační politiky Ministerstva vnitra,

e) vytvářet podmínky pro koordinaci aktivit orgánů a institucí při odstraňování problémů při realizaci Koncepce výběru a zpracování statistických údajů spojených s migrací a integrací cizinců na území České republiky,

f) zpracovat a vládě do 31. ledna 2010 předložit Zprávu o situaci v oblasti integrace cizinců v roce 2009 a návrh dalšího postupu,

g) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí,

2. místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí, ministru pro místní rozvoj, ministryni zdravotnictví, ministrům průmyslu a obchodu, školství, mládeže a tělovýchovy

a) realizovat v rámci své působnosti úkoly vyplývající z Postupu,

b) zaslat ministru vnitra

ba) do 15. září 2009 informaci o vybraných projektech na podporu integrace cizinců v roce 2009,

bb) do 15. listopadu 2009 informaci o plnění úkolů vyplývajících z Postupu,

c) spolupracovat s ministrem vnitra při plnění úkolů uvedených v bodě III/1 a-f tohoto usnesení,

3. místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí, ministrům pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu, ministryni zdravotnictví a ministru školství, mládeže a tělovýchovy pokračovat v realizaci resortních aktualizovaných Plánů integrační politiky ministerstev a zaslat ministru vnitra informaci o jejich plnění v termínu do 15. listopadu 2009,

4. předsedovi Českého statistického úřadu ve spolupráci s příslušnými ministerstvy průběžně aktualizovat Koncepci výběru a zpracování statistických údajů spojených s migrací a integrací cizinců na území České republiky a předložit ji vládě jako součást zprávy o realizaci Koncepce integrace cizinců do 31. prosince 2009;

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

IV. **vyzývá** předsedu Českého statistického úřadu, předsedu Akademie věd České republiky, hejtmany, primátora hlavního města Prahy, primátory statutárních měst, představitele Asociace krajů a Svazu měst a obcí České republiky, starosty obcí s rozšířenou působností, sociální partnery Rady hospodářské a sociální dohody České republiky a představitele nestátních neziskových organizací a účelových zařízení církví ke spolupráci při realizaci postupů a úkolů podle bodu III/1 a-f až III/3 tohoto usnesení.

Provedou:

místopředseda vlády a
ministr práce a sociálních věcí,
ministři vnitra, pro místní rozvoj,
průmyslu a obchodu,
školský, mládeže a tělovýchovy,
ministryně zdravotnictví,
předseda Českého statistického úřadu

Na vědomí:

hejtmani,
primátor hlavního města Prahy,
primátoři statutárních měst,
předseda Akademie věd České republiky

Předseda vlády
Ing. Mirek Topolánek v. r.

II. Předkládací zpráva

Usnesením vlády č. 259 ze dne 17. března 2008 ke Zprávě o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2007 bylo v bodě III./1., písm. f) uloženo ministru práce a sociálních věcí zpracovat a vládě do 31. ledna 2009 předložit Zprávu o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008 s návrhem na další postup. Agenda spojená s koordinací realizace Koncepce integrace cizinců na území České republiky byla převedena na Ministerstvo vnitra, a to Usnesením vlády č. 979 ze dne 23. července 2008 o převodu některých činností vykonávaných Ministerstvem práce a sociálních věcí na Ministerstvo vnitra.

Ministerstvo vnitra zpracovalo předkládanou „Zprávu o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008“ v souladu s výše uvedeným usnesením vlády a s využitím podkladových materiálů příslušných ministerstev a dalších institucí a organizací, které participují na realizaci Koncepce integrace cizinců.

Ve své první části „Zpráva“ materiál shrnuje vývoj, kterého bylo dosaženo v oblasti integrace cizinců v průběhu roku 2008. Uvádí aktivity koordinátorů realizace Koncepce integrace cizinců na území České republiky – od ledna do července 2008 Ministerstva práce a sociálních věcí, od srpna do prosince 2008 Ministerstva vnitra. Zároveň podává informaci o aktivitách jednotlivých resortů na poli integrace cizinců.

Ve své další části „Postup“ materiál informuje o novém vývoji v cizinecké problematice, kdy počet cizinců podstatným způsobem vzrostl a postavení cizinců pobývajících v České republice, zejména zahraničních pracovníků, se zhoršuje především v důsledku dopadů hospodářské krize. Cílem politiky integrace cizinců bude zejména předcházet případným problémům v oblasti imigračních komunit a jejich vztahu s majoritní společností. Stanoví se nové principy integrace s důrazem na efektivitu integračních opatření.

V rámci předkládaného materiálu je používán pojem cizinec, přičemž pod tento pojem jsou zahrnováni jak muži-cizinci, tak ženy-cizinky. Materiál nebude mít na životní ani podnikatelské prostředí negativní dopady. Pozitivními dopady bude mj. zvýšení informovanosti cizinců a podnikatelů o možnostech zaměstnávání cizinců a podpora komunikace zaměstnaných cizinců a zahraničních podnikatelů s příslušnými úřady.

Předložený materiál byl dne 14. ledna 2009 rozeslán do meziresortního připomínkového řízení (pod č.j. MV 2256-1/OAM-2009) se lhůtou pro sdělení připomínek do 5 pracovních dnů ode dne vložení materiálu do elektronické knihovny eKLEP, tj. do 20. ledna 2009. Na základě souhlasu byl materiál projednán ve zkrácené lhůtě pěti dnů a byl předložen k připomínkám pouze relevantním resortům, tj. ministerstvům kultury, práce a sociálních věcí, pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu, školství, mládeže a tělovýchovy, zdravotnictví a financí.

Materiál je předkládán bez rozporu.

Vyhodnocení meziresortního připomínkového řízení je obsaženo v části VI. předkládaného materiálu.

Na zajištění realizace Koncepce integrace cizinců je v roce 2009 v rozpočtu Ministerstva vnitra vyčleněna částka 23 512 500 tis. Kč.

III. ZPRÁVA o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008

1. Úvod

Realizace Koncepce integrace cizinců (dále Koncepce) probíhá na základě každoročně schvalovaného usnesení vlády. V roce 2008 byla Koncepce realizována na základě usnesení vlády č. 259 ze dne 17. března 2008 ke Zprávě o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2007. Koordinaci realizace Koncepce zajišťovalo v letech 2000 – 2003 Ministerstvo vnitra, od roku 2004 Ministerstvo práce a sociálních věcí¹. Počínaje srpnem 2008 byla agenda koordinace Koncepce převedena usnesením vlády² zpět na Ministerstvo vnitra.

2. Koordinace zajišťovaná Ministerstvem práce a sociálních věcí (leden – červenec 2008)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále „MPSV“) během prvního čtvrtletí dokončovalo finální verzi „Zprávy o realizaci koncepce integrace cizinců v roce 2007 a návrh dalšího postupu“ ke schválení vládě České republiky.

Ve spolupráci MV, MŠMT a MPSV došlo k přípravě usnesení vlády České republiky č. 538, které bylo přijato dne 14. května 2008, kterým byl schválen „Systém výuky českého jazyka a zkoušek pro cizince jako jedné z podmínek pro udělení trvalého pobytu“. Systém stanoví institucionální a legislativní podmínky zavedení povinné zkoušky z českého jazyka. O připravovaném systému a způsobu zkoušek byli v srpnu 2008 při jednání na MŠMT informováni zástupci nestátních neziskových organizací.

Vyhláška č. 348/2008 Sb., o výuce a zkouškách znalosti českého jazyka pro účely získání povolení k trvalému pobytu na území České republiky byla zveřejněna ve Sbírce zákonů dne 9. září 2008.

Od července 2008 jsou zpřístupněny speciální webové stránky s informacemi ke zkoušce z češtiny pro trvalý pobyt, a to v české a anglické jazykové mutaci; stránky zpracoval Výzkumný ústav pedagogický (VÚP) ve spolupráci s MŠMT, MV a MPSV; od září 2008 je k této problematice v provozu bezplatná informační telefonní linka MŠMT v češtině, ruštině a angličtině. V září 2008 byly na vybraná místa zaslány letáky připravené VÚP ve spolupráci se zmíněnými resorty a publikované v několika jazykových mutacích (česko-ruská, česko-anglická, česko-vietnamská, česko-mongolská, česko-ukrajinská). Na webových stránkách Multikulturního centra Praha je uveden seznam škol, které připravují na zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt. Zkoušku z českého jazyka pro trvalý pobyt mohou cizinci vykonat na více než padesáti jazykových školách (s právem státní zkoušky) v celé republice. Úroveň znalosti požadovaná pro tuto zkoušku byla stanovena na úroveň A1 podle Evropského referenčního rámce jazyků.

Tuto zkoušku mohou cizinci vykonat bezplatně na základě poukazu, který cizincům vydávají pracoviště Ministerstva vnitra v Praze, Brně, Ostravě, v budoucnu i v dalších městech. Pokud cizinec při zkoušce neuspěje, má možnost ji opakovat, avšak již na své náklady. V případě úspěšného složení zkoušky je cizinci vydán certifikát.

¹ Usnesení vlády č. 1252 ze dne 10. prosince 2003 o převodu agendy spojené s koordinací realizace Koncepce integrace cizinců z Ministerstva vnitra na Ministerstvo práce a sociálních věcí

² Usnesení vlády č. 979 ze dne 23. července 2008 o převodu některých činností vykonávaných Ministerstvem práce a sociálních věcí na Ministerstvo vnitra

S cílem zvýšení orientace cizinců ve společnosti, a to konkrétně formou zvyšování informovanosti cizinců a dalších aktérů podílejících se na procesu integrace cizinců, byl aktualizován webový odkaz „Integrace cizinců“ na webových stránkách MPSV www.mpsv.cz a webová stránka k integraci cizinců www.cizinci.cz.

Pro zvyšování informovanosti zajistilo MPSV distribuci informačních publikací pro cizince či o publikaci o integraci cizinců, a to „Informační publikace pro cizince“ (2. vydání) v pěti jazykových mutacích (čeština, angličtina, ruština, ukrajinština, vietnamština), „Informace pro cizince s trvalým pobytem“, statistická ročenka „Cizinci v České republice“ a publikaci „Přístup imigrantek a imigrantů ke vzdělávání a na trh práce v České republice“.

Jako hlavní nástroj koordinace byla využívána Komise ministra práce a sociálních věcí pro integraci cizinců (dále jen „Komise“), do jejíž činnosti byly zapojeny všechny příslušné resorty, tedy kromě ministerstva práce a sociálních věcí dále ministerstva financí, kultury, pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu, školství, mládeže a tělovýchovy, vnitra, dále zástupci Českého statistického úřadu, sociálních partnerů, Asociace krajů, Svazu měst a obcí, nestátních neziskových organizací včetně organizací cizinců a akademické obce.

Komise ve své činnosti akcentovala propojení práce s aktivitami odborných konzultačních skupin (dále jen „OKS“), a to OKS koncepční a legislativní (v jejímž rámci působila Pracovní skupina k soukromému zdravotnímu pojištění cizinců), pro statistiku a výzkum, pro nestátní neziskové organizace, regiony a sociální partnery, a dále ad hoc OKS ke zmapování potřeb studií a výzkumů cizinců a jejich komunit.

Aktuální problémy lokálního a regionálního rozměru integrace cizinců byly předmětem pravidelně organizovaného semináře MPSV s krajskými koordinátory integrace cizinců a zástupci statutárních měst. Spolupráce se zástupci územní samosprávy probíhala i formou ad hoc konzultací, a to zejména k novým opatřením na poli integrace cizinců a k problémům rozvoje a financování aktivit na podporu integrace cizinců.

Mezi MPSV a nestátními neziskovými organizacemi (NNO) probíhala průběžná komunikace a konzultace; tématem byly především zkušenosti a poznatky NNO z práce s cizinci, informace o průběhu aktivit NNO, programy výběrového dotačního řízení MPSV, výuka a zkoušky z českého jazyka, distribuce informačních materiálů, zaměření budoucích projektů na integraci cizinců realizovaných za podpory evropských fondů apod. Pro pracovníky NNO byly uspořádány dva semináře k finančním zdrojům pro integraci cizinců.

Počátkem roku Český statistický úřad (dále ČSÚ) vydal publikaci Cizinci v České republice. Kromě tištěné podoby jsou data o cizincích dostupná též na webových stránkách. Na tuto činnost byla čerpána částka 500 tis. Kč.

V oblasti výzkumu MPSV zadalo zpracování studie „Efektivita služeb poskytovaných nestátními neziskovými organizacemi v oblasti integrace cizinců“.

MPSV bylo smluvním partnerem rozvojového partnerství HELIX a HEDERA - Work in Prague a Work in Czech v rámci Programu Iniciativy Společenství EQUAL, jejichž cílem

bylo vyvinutí a odzkoušení koncepce systémové podpory pracovního uplatnění azylantů a cizinců dlouhodobě žijících v Praze, resp. v České republice.

Také v první polovině roku 2008 pokračovala spolupráce v rámci Národních kontaktních míst pro integraci (National Contact Points on Integration), expertní pracovní skupiny při Evropské komisi ustavené v roce 2002 na základě rozhodnutí Rady³. Zástupce MPSV se zapojil do činnosti mezinárodní skupiny expertů k problematice interkulturního dialogu jako prostředku k posílení integrace⁴, vedené Německem. Úkol rozvíjet interkulturní dialog uložila ve svých závěrech členským státům ministerská konference k integraci v Postupimi (DE PRES).

3. Koordinace zajišťovaná Ministerstvem vnitra (srpen – prosinec 2008)

Na základě usnesení vlády č. 979 ze dne 23. července 2008 o převodu některých činností vykonávaných Ministerstvem práce a sociálních věcí na Ministerstvo vnitra byla agenda koordinace integrace cizinců převedena zpět na Ministerstvo vnitra. Hlavním důvodem byla snaha o zpětné propojení imigrační a integrační politiky, a to zejména vzhledem k tomu, že Česká republika zažívá nejvyšší meziroční nárůst cizinecké populace. Nadále je cílem v oblasti legální migrace zajistit efektivní řízení legální migrace do České republiky, včetně všech důsledků v oblasti integrace.

Nově bylo snahou zejména zmonitorovat situaci na území České republiky s ohledem na novou migrační realitu (v roce 2008 v České republice počet legálně pobývajících cizinců stoupl na více než **430 000 cizinců**⁵ s nejvyšším nárůstem zejména v oblasti pracovní migrace. Ministerstvo vnitra převzalo koordinaci realizace Koncepce integrace cizinců v době, kdy postavení cizinců v České republice – zejména zahraničních pracovníků – procházelo významnými změnami (*viz dále – Postup*). Zahájilo jednání s představiteli krajů resp. měst, ve kterých v důsledku postupující hospodářské krize (zejména automobilového průmyslu) docházelo k napjaté situaci v obavě z možného propouštění zahraničních pracovníků a jeho důsledků zejména pro cizince.

V Plzni, kde byl signalizován pokračující příliv cizinců provázený napětím mezi orgány města, místními obyvateli a cizinci, MV iniciovalo a financovalo emergentní projekt – realizovaný magistrátem města - „Integrace cizinců na úrovni samosprávy – řešení problematiky osob migrujících za prací na území města Plzně“.⁶ Předpokládá se, že tento

³ 2455. zasedání Rady (Spravedlnost a vnitřní věci) v Lucemburku ve dnech 14. - 15. října 2002.

⁴ Na základě jednání skupiny expertů a dotazníkového šetření Německo zpracovalo zprávu „Interkulturní dialog jako nástroj posílení integrace“, která byla prezentována jako jeden ze závěrů ministerské konference k integraci ve Vichy (FR PRES) v listopadu 2008. Zpráva obsahuje dva základní úkoly, a to započít s regulérní výměnou zkušeností na poli interkulturního dialogu mezi členskými zeměmi; ustavit flexibilní proceduru k řešení interkulturních problémů příp. konfliktů s potenciální nadnárodní dimenzí.

⁵ Podle informací ČSÚ Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR evidovalo k 31. 10. 2008 v České republice 431 215 cizinců, z toho 171 418 cizinců s trvalým pobytem, 259 797 cizinců s některým z typů dlouhodobých pobytů nad 90 dnů. K 31. 10. 2008 byli v ČR nejčastěji zastoupeni občané Ukrajiny (130 147 osob, 30 %) a Slovenska (74 918 osob, 17 %). Dále následovala státní občanství: Vietnam (58 877 osob, 14 %), Rusko (26 606 osob, 6 %) a Polsko (21 560 osob, 5 %).

⁶ Součástí projektu byl monitoring situace, výzkumné šetření, zvýšení kontrolní činnosti (agentury, zaměstnavatelé, ubytovny atd.), intervenční poradenství, aktivity ke vzdělávání jak cizinců (čeština, úvodní kurzy, vzdělávací workshopy pro cizince), tak vzdělávací semináře pro personalisty, úředníky a potenciální zaměstnavatele. Pracovní jednání se uskutečnila i v dalších městech s významným počtem cizinců potenciálně ohrožených ztrátou zaměstnání, např. v Mladé Boleslavi. Jednání se vedla za účasti všech aktérů, kteří se mohou podílet na řešení nastalé situace – zástupců místní samosprávy, sociálního odboru, úřadů práce, živnostenského úřadu, zaměstnavatelů, NNO, městské policie, cizinecké policie, případně i zdravotní pojišťovny a školských orgánů; kromě zástupců ministerstva vnitra se jednání účastnil i zástupce ministerstva práce a sociálních věcí.

projekt, který je možno považovat za pilotní, by mohl být přenesen i do dalších měst v České republice čelícím obdobné situaci.

S cílem koordinovat aktivity jednotlivých ministerstev zorganizovalo MV dvě jednání se zástupci resortů zapojených do integrace cizinců na úrovni ředitelů (*grémium*), ve kterých jednotlivé resorty představily své další záměry na poli integrace cizinců. MV specifikovalo svůj přístup k dalším úkolům v rámci integrace cizinců se zřetelem ke změněné situaci cizinců v České republice a k nezbytnosti soustředit se zejména na řešení aktuálních a akutních integračních problémů cizinců žijících v České republice. Na tato jednání grémia navazovala bilaterální jednání, v jejichž průběhu byly upřesněny záměry a úkoly jednotlivých ministerstev včetně témat resortních programů dotačních řízení.

Cílem několika setkání MV se zástupci nestátních neziskových organizací a dalších subjektů bylo koordinovat aktivity zaměřené na integraci cizinců a podat podrobné informace o možnostech financování těchto aktivit, zejména pak z prostředků Evropského integračního fondu.

V rámci zajištění informovanosti cizinců byla aktualizována „Publikace pro cizince s trvalým pobytem“; průběžně je aktualizována i webová stránka www.cizinci.cz.

4. Aktivity resortů k integraci cizinců (v roce 2008)

Ministerstvo kultury

Podpora integrace cizinců byla Ministerstvem kultury (dále MK) realizována prostřednictvím výběrového dotačního řízení, které bylo vyhlášeno v souladu se stanovenými prioritami a potřebami MK. Podpořené projekty byly zaměřeny na podporu a prezentaci kulturních, náboženských či nábožensko-kulturních aktivit cizinců (koncerty a přehlídky duchovní hudby, přednášky, semináře, výstavy, tématické poznávací akce, společné akce pro věřící rozdílného vyznání), na vzdělávací a výchovné aktivity cizinců – semináře, workshopy, školení apod. nebo na soužití s cizinci, podporu dokumentační a publikační činnosti, rozvoj kulturně tvůrčích a společenských aktivit cizinců a občanů České republiky a aktivity směřující ke zvyšování informovanosti cizinců i většinové společnosti o kultuře, dějinách a tradiční menšinové i většinové společnosti, a to i na místní a regionální úrovni.

MK finančně podpořilo celkem 24 projektů ve výši 2 500 tis. Kč.

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále MMR) připravuje realizaci internetového portálu MMR v jazykových mutacích, které budou reflektovat jazyky nejrozšířenějších skupin cizinců žijících na území České republiky. Prostřednictvím jazykových mutací (provázaných

Další obdobné jednání proběhlo v rámci jednání Poradního orgánu pro otázky integrace cizinců ve statutárním městě Brně.

s Portálem veřejné správy České republiky) bude možné poskytnout cizincům základní informace týkající se kompetencí resortu, zejména pokud jde o otázky bydlení a podpory bydlení v České republice. Spuštění portálu je plánováno na únor 2009.

MMR vydalo informační publikaci seznamující cizince s problematikou bydlení v České republice. Tento materiál, který byl zveřejněn ve verzi české (2000 ks), vietnamské (4000 ks), ukrajinské (4000 ks) a anglické (6000 ks), má za cíl především informovat o praktických problémech spojených s problematikou bydlení, o právní úpravě vztahující se k bydlení, a o kontaktech na úřady, organizace a profesní komory, které se touto problematikou zabývají. Celkové náklady byly vyčísleny na 425 tis. Kč. MMR zajistí účelnou a adresnou distribuci této publikace.

Ministerstvo práce a sociálních věcí

V rámci dotačního řízení Program podpory integrace cizinců pro rok 2008, zaměřeného na projekty nestátních neziskových organizací, vyhlásilo Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále MPSV) tato témata:

- Podpora aktivit směřujících k prohloubení znalosti českého jazyka a aktivit směřujících k usnadnění vstupu na trh práce.
- Podpora aktivit zaměřených na integraci zranitelných skupin imigrantů, zejména žen.
- Podpora aktivit zaměřených na poskytování sociálně-právního a psychologického poradenství a asistence cizincům.
- Podpora rozvoje vztahů mezi cizinci a členy majoritní společnosti.

MPSV finančně podpořilo celkem 22 projektů ve výši 10 800 tis. Kč.

Novela zákona o zaměstnanosti č. 382/2008 Sb.⁷ přispívá ke snížení administrativní náročnosti povolování zaměstnání cizinců v České republice.

Úřad práce může - s přihlédnutím k situaci na trhu práce - prodloužit cizinci platnost povolení k zaměstnání, a to i opakovaně, vždy však nejdéle na dobu 2 let. Dosavadní právní úprava umožňovala prodloužení povolení k zaměstnání nejdéle na dobu 1 roku. Dále dochází ke zrušení institutu povolení k získávání zaměstnanců ze zahraničí. Vedle existujícího povolení k zaměstnání cizince bude od 1. 1. 2009 (na základě uvedené novely zákona o zaměstnanosti a novely zákona o pobytu cizinců) zavedeno tzv. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání na území České republiky ve zvláštních případech (tzv. zelená karta), což usnadní zaměstnání cizinců z některých zemí, kteří budou splňovat stanovené požadavky, na území České republiky.

Změna zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, umožňuje s účinností od 1.1.2009 využití tzv. ochranné lhůty. Cizincům, jejichž zaměstnání skončí bez jejich zavinění před uplynutím platnosti povolení k zaměstnání, umožní pobývat při splnění stanovených podmínek na území České republiky po dobu 60 dní za účelem hledání nového zaměstnání.

⁷ Novelou zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (zákonem č. 382/2008 Sb.), která nabývá účinnosti dnem 1.1.2009, došlo ke změně znění § 92 odstavce 2 a § 94 odstavce 1

V roce 2008 poklesl počet dětí-cizinců bez doprovodu zákonných zástupců a změnila se struktura dětí, které byly umístěny v Zařízení pro děti-cizince, které bylo primárně zřízeno zejména pro nezletilé cizince bez doprovodu – žadatele o mezinárodní ochranu (azyl). Do tohoto zařízení byly umístěny i děti - cizinci, které na území České republiky sice žijí se svými rodiči, ale jsou u nich diagnostikovány vážné poruchy chování. V Zařízení pro děti-cizince se umísťuje mnohem vyšší počet dětí, které jsou slovenské státní příslušnosti. V obecné míře lze tedy konstatovat, že poklesl počet dětí-cizinců, které jsou typickými „uprchlíky“ tzn., změnila se i kategorie problémů, která se v rámci Zařízení pro děti - cizince řešila.

Výstupem z projektu ARGO 2006, který se zabýval srovnáním politik v 6 zemích EU s ohledem na nezletilé cizince bez doprovodu, a do něhož se zapojila MPSV, MV (OAMP) a IOM, je „Manuál nejlepší praxe v péči o nezletilé bez doprovodu, v jejich ochraně a přijímání“. Zkrácená verze Manuálu byla přeložena i do češtiny – MPSV zajistilo její distribuci mezi orgány sociálně-právní ochrany dětí.

MPSV provozuje od roku 2004 internetové stránky <http://www.cizinci.cz>, jejichž obsah je zdrojem informací pro úředníky státní správy a samosprávy, nevládní neziskové organizace, akademickou obec, ale i samotné cizince nebo veřejnost. Nově byla zřízena sekce Praktické informace MPSV, do níž byly zahrnuty aktuální informace týkající se azylantů, sociálního zabezpečení nebo nově zavedené zkoušky z českého jazyka pro cizince jako jedné z podmínek povolení trvalého pobytu. Prostřednictvím těchto internetových stránek je odkazem dostupná i sekce Cizinec na Portálu veřejné správy České republiky <http://portal.gov.cz>. Dalším zdrojem informací týkající se integrace cizinců je sekce Integrace cizinců na oficiálních internetových stránkách MPSV <http://www.mpsv.cz>, na portálu MPSV <http://portal.mpsv.cz> pak sekce Zahraniční zaměstnanost. Informace ohledně právní úpravy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) jsou veřejně přístupné v elektronické podobě samostatně v rámci Focal Pointu, a to v českém i v anglickém jazyce (<http://osha.mpsv.cz>).

V roce 2008 vydalo MPSV aktualizovaný materiál Informace pro cizince s trvalým pobytem – druhé vydání, obsahující základní informace o právech a povinnostech plynoucích pro cizince ze třetích zemí ze získání trvalého pobytu, doplněný aktualizovaným adresářem nestátních neziskových organizací poskytujících poradenství cizincům, a to v členění podle jednotlivých krajů.

MPSV publikovalo letáky „Zaměstnání cizinců v České republice“ v ukrajinském jazyce, které byly v roce 2008 distribuovány na Ukrajině a v České republice v rámci „Asistenčního systému zaměstnávání občanů Ukrajiny v České republice“. Tyto letáky s informacemi o podmínkách legálního zaměstnávání v České republice byly ve spolupráci s MV šířeny mezi potenciální pracovní migranty na Ukrajině.

Přibývající počet cizinců zaměstnávaných na území České republiky, zejména osob ze zemí střední a východní Evropy a Asie, jako je např. Rusko, Ukrajina, Bulharsko, Mongolsko, Jižní Korea, byl důvodem pro to, aby v návaznosti na Program činnosti Státního úřadu inspekce práce byly v průběhu roku 2007 provedeny jednotlivými oblastními inspektoráty práce kontroly u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince. Cílem této kontrolní akce bylo zjistit a požadovat odstranění případně zjištěných nedostatků v dodržování pracovněprávních předpisů ze strany

zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince, pozitivně přispět k naplňování pracovněprávních předpisů v pracovněprávních vztazích a zabránit jejich porušování, popř. obcházení. Účelem zároveň bylo na základě zkušeností z provedených kontrolních akcí vymezit, v čem spočívají příčiny porušování pracovněprávních předpisů, a současně navrhnout opatření k nápravě ve vazbě na prevenci a případné sankce z důvodů zlepšování pracovních podmínek zahraničních zaměstnanců.

Oblastní inspektoráty práce provedly kontroly zaměřené zejména na oblasti: vznik, změny a skončení pracovního poměru; diskriminace, pracovní doba a doba odpočinku, evidenci pracovní doby, mzda a náhrada mzdy, nároky na dovolenou.

Provedenými kontrolami bylo u 111 zaměstnavatelů zaměstnávajícími cizince zjištěno celkem 239 různých porušení u 713 zaměstnanců, v některých případech bylo u jednoho zaměstnance zjištěno i více porušení. Nejčastěji byla porušována oblast vzniku, změny a skončení pracovního poměru. Jednalo se zejména o porušení zákonné povinnosti písemně informovat zaměstnance nejpozději do jednoho měsíce od vzniku pracovního poměru o právech a povinnostech a dále nevydání potvrzení o zaměstnání. Dále pak oblast pracovní doby a doby odpočinku, evidence pracovní doby. Nedostatky byly zjištěny zejména v evidenci pracovní doby nebo nevedení evidence vůbec, dále v poskytování nepřetržitého odpočinku v týdnu.

Další skupinou porušení je oblast mzdy a náhrady mzdy - nejčastěji pokud jde o sjednání, stanovení nebo určení mzdy. Diskriminace nebyla provedenými kontrolními akcemi prokázána.

MPSV uvádí, že kontrolní činnost prováděná v rámci úkolu sice potvrdila nedostatky při aplikaci pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince, ale nepotvrdila, že by docházelo k porušování pracovněprávních předpisů výhradně u zaměstnaných cizinců. Zaměstnavatelé porušovali pracovněprávní předpisy bez ohledu na to, zda se jednalo o občana České republiky nebo cizince. Dle sdělení MPSV výsledky kontrolní činnosti nepotvrdily domněnku, že v České republice dochází k výraznému porušování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince.

Na základě výsledků výše uvedených kontrol byly ve správním řízení uloženy celkem sedmnácti zaměstnavatelům pokuty ve výši 305 tis. Kč.

Případy, kdy se na orgány inspekce práce obrátí cizinec s podnětem k provedení kontroly u zaměstnavatele, jsou spíše výjimečné. S takovým podnětem přichází v řadě případů instituce, které se o tuto problematiku zajímají, ať v zemích původu cizince, nebo i cestou zastupitelských orgánů nebo cestou médií. Předpokládá se, že cizinci nemají zájem na provádění kontrol z důvodu obavy ze ztráty zaměstnání a také z důvodu nedostatečné znalosti české legislativy, což jim fakticky znemožňuje domáhat se svých práv a nároků z pracovněprávních vztahů.

Zaměstnanci úřadů práce, kteří přicházejí do styku s cizinci, zvyšují své kompetence v komunikaci s příslušníky jiných zemí v semináři Komunikační dovednosti pro práci s klientem úřadu práce, pořádaném vzdělávacími středisky úřadů práce. K prohloubení

dovedností a znalostí v komunikaci s cizinci se uskutečnily semináře ke zvýšení interkulturních dovedností vybraných pracovníků MPSV. V rámci projektu MPSV „Vzdělávání zaměstnanců služeb zaměstnanosti“ je realizován kurz „Sociální poradenství – práce s ohroženými skupinami klientů“, který je ve svém obsahu částečně zaměřen na integraci cizinců.

Úřady práce usilují o zvýšení jazykových znalostí svých zaměstnanců jednajících s cizinci nabídkou kurzů anglického a německého jazyka. Pokud jde o studium ruského jazyka, průzkumem realizovaným v roce 2007 bylo zjištěno, že o ně není mezi pracovníky úřadů práce zájem.

Kurzů českého jazyka v rámci rekvalifikace se zúčastnil poměrně nízký počet uchazečů o zaměstnání z řad cizinců. V roce 2006 projevil zájem o kurz cca 1,2% cizinců z evidence úřadů práce; v roce 2007 1,7% a v uvedeném období roku 2008 1,3%.⁸ Pro malý počet zájemců nejsou rekvalifikační kurzy českého jazyka pro cizince v některých regionech vůbec otevírány. Zabezpečování individuálních kurzů by bylo pro úřady práce značně nákladné; jedná se o dlouhodobé kurzy, kdy úřady práce hradí „kurzovné“ a po celou dobu kurzu poskytuje účastníkům kurzu podporu při rekvalifikaci. Na druhé straně je absolvování kurzu českého jazyka pro uchazeče o zaměstnání z řad cizinců přínosné z hlediska uplatnění na trhu práce, což dokumentuje 64% cizinců umístěných na trhu práce do šesti měsíců po absolvování rekvalifikace (rok 2007).

Ministerstvo průmyslu o obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále MPO) zpracovalo „Informační materiál pro zahraniční fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona na území České republiky“ (aktualizace materiálu z roku 2006). Cílovou skupinou jsou cizinci hodlající na území České republiky provozovat živnost, resp. jejich hlavní skupiny. Informační materiál je k dispozici jak na webových stránkách MPO, a to i v překladu do jazyků hlavních cílových skupin podnikatelů v České republice (angličtina, ukrajinština, vietnamština, ruština, příp. němčina). Náklady tohoto projektu dosáhly nákladů 123 534,- Kč. Nevyčerpané prostředky jsou ve státním rozpočtu. MPO dále spolupracuje na tvorbě komplexních informačních zdrojů, zejména na Portálu veřejné správy.

V oblasti legislativních opatření byl schválen zákon č. 130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Cílem zákona je snížit administrativní zátěž podnikatelů a urychlit a zjednodušit vstup do podnikání, a to zejména začínajícím podnikatelům. Změny se vztahují ke všem podnikatelům, tedy i k podnikatelům podnikajícím v režimu zahraniční fyzické osoby.

MPO pokračuje v koordinaci provádění kontrol zahraničních fyzických osob (podnikajících podle živnostenského zákona) živnostenskými úřady.

⁸ V roce 2008 bylo v evidenci úřadů práce 9 435 uchazečů o zaměstnání z řad cizinců, z tohoto počtu jich 120 projevil zájem o kurz českého jazyka, tj. cca 1,3 %. Kurzu se zúčastnilo 50 cizinců. Do šesti měsíců po absolvování kurzu se umístilo 24 cizinců a 12 se jich v současné době ještě účastní.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

K zajištění vnitroresortní koordinace realizace integrace cizinců v resortu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) byla v roce 2008 nově zřízena skupina pro sociální programy ve školství. V rámci této skupiny, která má gesci za resortní koordinaci realizace koncepce integrace cizinců, zajišťuje tuto činnost odbor rovných příležitostí ve školství. Byla ustanovena pracovní skupina, složená z odborných pracovníků ministerstva, pedagogů ze škol a zástupců neziskových organizací, jejímž smyslem je vytvoření platformy pro setkávání a diskusi nad tématy multikultury a vzdělávání cizinců a přípravě společných postupů a koncepcí, výměnu zkušeností a dobré praxe apod.

MŠMT každoročně vyhláší dotační řízení na projekty na podporu výuky českého jazyka jako cizího jazyka se zaměřením na jazykové vzdělávání cizinců jako prostředek k nabytí kompetencí, zejména kompetence komunikativní, jako klíčové podmínky pro jejich integraci. Program na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců pro rok 2008 byl tématicky zaměřen na projekty k podpoře multikulturní výchovy dětí a mládeže; na podporu výuky českého jazyka jako cizího jazyka; na studie zaměřené k problematice vzdělávání migrujících cizinců; na uspořádání semináře ke vzdělávání cizinců. MŠMT finančně podpořilo celkem 13 projektů ve výši 1 588 tis. Kč.

Národní institut pro další vzdělávání zařazuje problematiku výuky cizinců, multikulturní výchovy a výuky českého jazyka jako cizího jazyka mezi trvalé priority dalšího vzdělávání učitelů.

MŠMT si je vědomo, že je třeba do budoucnosti hledat možnosti, jak zajistit dosud neexistující bezplatnou výuku žáků - cizinců ze třetích zemí v českém jazyce.⁹ Prozatím je výuka češtiny žáků - cizinců ze třetích zemí řešena jednak prostřednictvím dotačního řízení MŠMT na projekty některých škol na výuku češtiny těchto dětí, jednak vlastní iniciativou ředitelů i učitelů některých škol, kteří poskytují dětem – cizincům výuku češtiny či doučování. MŠMT avizuje možnost změny školského zákona, které by tuto situaci systémově řešilo a zajistilo by bezplatnou výuku češtiny nejen dětem cizinců ze zemí EU (jako je tomu doposud), ale i dětem - cizincům ze třetích zemí.¹⁰

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zdravotnictví (dále MZd) připravuje návrh vyhlášky, kterou mj. stanoví i zkušební řád pro aprobační zkoušky (tj. zkoušky v rámci uznávání kvalifikace zdravotnického pracovníka, který získal tuto kvalifikaci v zemi mimo Evropskou unii). V rámci této zkoušky bude daný zdravotnický pracovník moci absolvovat její první, tj. písemnou, část v cizím jazyce. Formulář žádosti o uznání odborné kvalifikace s podrobnými pokyny k vyplnění lze získat osobně i prostřednictvím Internetu v anglickém jazyce. Navíc

⁹ MŠMT uvedlo, že „v případě, že by další novela či implementace evropského nařízení nebo směrnice rozšířila okruh osob, které by vyžadovaly bezplatnou přípravu k jejich začlenění do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka projevíla by se tato skutečnost i požadavkem na navýšení odpovídajících rozpočtových položek souvisejících se školstvím. Přesnější odhad zvýšení nákladů není, dle MŠMT, v současné době možno podat.“

¹⁰ Tento úkol byl MŠMT uložen usnesením vlády č. 259/2008, opatření č. 1.2.3.

nejméně jeden z pracovníků odpovědných za agendu související s uznáváním kvalifikace je povinen ovládat anglický jazyk, přičemž je zvýhodněn pokud ovládá i další cizí jazyk.

Ministerstvo zdravotnictví zahájilo projekt zpracování informací ve formě multimediální prezentace s cílem informovat cizince o aktuálním stavu systému péče o zdraví v České republice a to takovým způsobem, aby se v případě potřeby zdravotní péče mohli v tomto systému snadno a rychle orientovat a využít možností, jež jsou dány příslušnými právními normami a existující sítí zdravotních služeb. Takto zpracované informace budou rovněž distribuovány ve formě informační publikace.

MZd zahájilo jazykové vzdělávání (prohlubování, proškolení) českého jazyka pro ty cizince ze třetích zemí, kteří projeví zájem pracovat v resortu zdravotnictví. Celkové náklady na výše uvedené projekty v roce 2008 činily 500 tis. Kč.

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra (dále MV) spolupracovalo s jednotlivými ministerstvy a dalšími organizacemi a institucemi, podílejícími se na realizaci Koncepce integrace cizinců, např. v rámci Komise ministra práce a sociálních věcí pro integraci cizinců nebo v rámci dvou a vícestranné spolupráce.

Významnou roli v zajištění informovanosti cizinců o vstupních a pobytových požadavcích sehrává mimo jiné i telefonní informační linka Ředitelství služby cizinecké policie pro cizince.

Mezi nejvýznamnější legislativní opatření MV z roku 2008 na podporu integrace cizinců na území České republiky patří zejména novela zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, - tj. zavedení podmínky, aby cizinec s účinností od 1. ledna 2009 prokázal znalost českého jazyka jako nezbytnou náležitost jeho žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky (nevztahuje se na občany EU, jejich rodinné příslušníky a některé další stanovené případy). V rámci nastavení pravidel pro splnění této podmínky MV úzce spolupracovalo s MPSV a MŠMT – MV mj. zřídilo meziresortní pracovní skupinu, která MŠMT předložila požadavky na obsah připravovaného materiálu a která následně byla MŠMT nápomocna i při jeho přípravě.

Za významné legislativní opatření, které může perspektivně přispět k úspěšnější integraci cizinců, lze považovat i přenesení úplné kompetence rozhodování o žádostech o vydání povolení k trvalému pobytu z Ředitelství služby cizinecké policie na MV od 1. ledna 2009. Při realizaci a vytváření resortní politiky byl brán v úvahu i požadavek integračního mainstreamingu. MV v této souvislosti zajistilo i aktualizaci a tisk původní příručky MPSV Informace pro cizince s trvalým pobytem v České republice (náklad 30 000 ks, publikace bude cizincům distribuována při vydání povolení k trvalému pobytu).

MV jako odpovědný orgán Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí v roce 2008 připravilo návrh víceletého programu na období 2007 – 2013, který byl schválen Evropskou komisí. Víceletý program je rozpracováván v jednotlivých ročních

programech, které rovněž podléhají schválení Evropské komise. MV zveřejnilo výzvy k předkládání projektů ke dvěma ročním programům fondu. Opatření fondu mohou významně přispět k úspěšnější integraci cizinců na území České republiky. Klíčový význam bude mít zejména opatření zaměřené na postupné zřízení a provoz center na podporu integrace cizinců v jednotlivých krajích České republiky.

MV poskytlo dotace na projekty NNO, které směřovaly zejména na poskytování bezplatného právního poradenství cizincům, podporu dalšího rozvoje vztahů cizinců a jejich komunit s občany České republiky (zaměření mj. na aktivity k prevenci xenofobie a rasismu a vytváření informačních programů)¹¹ a na emergentní projekt zaměřený na řešení mimořádné situace realizovaný magistrátem města Plzeň.

Pokračovalo prohlubování interkulturních kompetencí pracovníků resortu. V rámci vzdělávání a policejního školství došlo k předání materiálu pro multikulturní výchovu „Dovedu to pochopit?“¹² na policejní školy MV a ŠPS PČR správ krajů. Dále byl realizován seminář pro učitele policejních škol MV a instruktory ŠPS PČR správ krajů na téma „Multikulturní vzdělávání o vietnamské menšině“. V rámci projektu „Jazykové mosty“ byla mimo jiné distribuována výuková CD v ruštině, angličtině a němčině. Tento projekt tematicky připravuje policisty na komunikaci v pěti vybraných situacích policejní praxe (popis cesty další osobě, přijetí oznámení o krádeži, dopravní kontrola, dopravní nehoda s projednáním a zadržení podezřelé osoby). V rámci projektu „Policie pro všechny“ bylo pro školní rok 2009/2010 přijato 18 žáků, mezi nimi i žáci ukrajinské, vietnamské, kubánské, moldavské a kazašské národnosti.

Celkové náklady na projekty na integraci cizinců podpořené MV v roce 2008 činily 4 240 450,- Kč. Nevyčerpané finanční prostředky budou vráceny do státního rozpočtu.

¹¹ Zde byla zohledněna cílená specifická opatření 5.4., 5.5., 5.7., uložená usnesením vlády 259/2008

¹² Varianty, Člověk v tísni, o.p.s. 2007; příručka obsahuje materiály k interaktivním seminářům na témata holocaust, Život v ghettu, Migrace, Mezináboženská tolerance, Nesnášenlivost v hudbě.

IV. POSTUP při realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2009

1. Úvod

V průběhu roku 2008, zejména pak ve druhém pololetí tohoto roku, došlo k novému vývoji cizinecké problematiky v České republice.

Počet cizinců podstatným způsobem vzrostl a průběžně se změnila skladba cizinců podle země jejich původu. Snižuje se počet zejména zahraničních dělníků z Bulharska a Ukrajiny, stoupají počty cizinců z Vietnamu a také z Mongolska. Vzhledem k relativně prudkému nárůstu pracovní migrace do České republiky dochází k vysoké koncentraci zahraničních pracovníků zejména v tzv. průmyslových zónách; jedná se nejen o cizince z třetích zemí, ale i občany jiných zemí Evropské unie (zejména ze Slovenska a Polska, méně z Bulharska).

Místní správa ani obyvatelstvo není zcela připraveno na tento příliv cizinců (ubytovací kapacity, struktura komunálních služeb, dopravní infrastruktura atd.), města mají problémy absorbovat nově příchozí, objevuje se napětí mezi zahraničními pracovníky a místními občany. Dosavadní integrační opatření, realizovaná zejména nestátními neziskovými organizacemi, svojí kapacitou nepostačují. Situaci v posledních měsících vyhrcojuje omezování výroby jak hlavních dodavatelů, tak jejich subdodavatelů v důsledku dopadů postupující hospodářské krize. Propouštění postihuje také zahraniční pracovníky, zejména tzv. agenturní zaměstnanci, kteří jsou na práci pouze najímáni od jednotlivých agentur práce. Pro část z nich ztráta zaměstnání znamená i ukončení povolení k pobytu za účelem zaměstnání a měla by znamenat i návrat do země původu. Nově se objevuje silná tendence k pauperizaci části bývalých zahraničních dělníků včetně jejich sociální exkluze. Dochází i ke změnám uvnitř komunit cizinců.

O situaci v oblasti dopadů finanční a hospodářské krize na cizineckou komunitu byla vláda informována Ministerstvem vnitra na svém zasedání dne 16. prosince 2008 (č.1921/08). Pro řešení situace cizinců, kteří se dostali v důsledku ztráty zaměstnání do kritické situace, připravuje Ministerstvo vnitra aktuálně projekt, který bude vládě předložen v lednu 2009.

Politika integrace cizinců, která je vnímána jako nedílná součást legální migrační politiky, musí na tento vývoj reagovat. Cílem politiky integrace cizinců bude nadále nejen podpořit začlenění legálně pobývajících cizinců do společnosti, ale zejména předcházet případným problémům v oblasti imigračních komunit a jejich vztahu s majoritou.

Politika integrace cizinců bude nadále spočívat především na principech:

- praktické spolupráce všech, kdo mohou přispět k úspěšnému průběhu integrace,
- efektivity integračních opatření,
- zvyšování informovanosti všech aktérů v procesu integrace,
- jasných a uchopitelných výsledků všech integračních aktivit,
- nových nástrojů (přímá spolupráce s obcemi, podpora nově vzniklých integračních center,

- podpory rozvoje občanské společnosti – zejména pak v regionech v souvislosti s vytvářením regionálních integračních center.

Cílem všech aktivit integrační politiky je předcházet vytváření uzavřených komunit imigrantů, společenské izolaci a sociálnímu vyloučení cizinců.

Jednou z možných reakcí cizinců na neznalost poměrů v hostitelské zemi, vlastních práv a nedostatek kontaktů je uzavření se v rámci vlastní komunity a rodného jazyka. Tato vazba na „vlastní“ komunitu, zejména pokud je dlouhodobá a setrvalá, znemožňuje cizinci zapojit se do společnosti, plně rozvinout svůj potenciál, využívat svých práv; může vést k závislosti cizince (ekonomické, finanční, morální) na komunitě v mnoha směrech. Takovéto vytváření uzavřených komunit (ghett) není v zájmu ani cizinců, ani majoritní společnosti.

Cílem integrační politiky je zapojení cizinců do společnosti, jejich spolužití s majoritou. Prevencí vytváření uzavřených komunit musí být tedy nabídka takových integračních opatření, která budou odpovídat potřebám cizinců a budou široce dostupná. Tato nabídka musí být včasná a srozumitelná, adresovaná i přímo do komunit; měla by umožnit otevřenost těchto komunit, poskytnout cizincům i majoritní společnosti šanci k vzájemnému poznání a porozumění.

Jedním z hlavních cílů integrační politiky je zajistit implementaci integrační politiky na regionální a lokální úrovni. Nástrojem této implementace by měl být systém Center na podporu integrace cizinců (**Integrační centra**), která budou v následujících letech vytvořena na úrovni jednotlivých krajů. Tato Integrační centra mají vzniknout dle předpokladu víceletého programu Evropského fondu pro integraci příslušníků třetích zemí, spravovaného a vyhlášeného v roce 2008 MV, vždy v každém kraji České republiky vč. hlavního města Prahy. Integrační centra musí zejména plnit funkci informačního centra pro cizince, zajistit sociálně-právní poradenství, úvodní kurzy socio-kulturní orientace cizinců ve společnosti a výuku češtiny pro cizince, dále pak propagovat téma integrace cizinců a pořádat kulturní, osvětové či jiné akce podle potřeb a situace v regionu. K zajištění provázanosti aktivit, podpoření spolupráce a vzájemných vztahů v regionu pak Integrační centra budou iniciovat a zajišťovat činnost regionální poradní platformy, ve které budou zastoupeni důležití aktéři na poli integrace cizinců v regionu či obci.

2. Cílová skupina integrace

Základní cílovou skupinou politiky integrace cizinců¹³ jsou občané třetích zemí pobývající legálně na území České republiky déle než rok¹⁴. Integrační opatření budou směřovat především k dlouhodobě či trvale pobývajícím cizincům.

Současná situace však zásadním způsobem relativizuje dosud platné definování cílové skupiny. Vzhledem k aktuální situaci, dosavadním zkušenostem a potřebám integrace proto musí být cílová skupina nově definována. Politika integrace cizinců bude tedy zacílena i na nově příchozí cizince s legálním pobytem v České republice (ať již za účelem sloučení rodiny, nebo za účelem zaměstnání, podnikání atd.), se záměrem umožnit jim základní orientaci v hostitelské zemi. V tomto případě půjde zejména o poskytování úvodních informací

¹³ Pojmem „cizinec“ se rozumí jak cizinci, tak cizinky.

¹⁴ Do cílové skupiny Koncepce integrace cizinců nepatří žadatelé o mezinárodní ochranu. Pro integraci azylantů jsou určena specifická opatření v rámci Státního integračního programu.

zajišťujících socio-kulturní orientaci imigrantů ve společnosti, základní informaci o právech a povinnostech a o získání znalosti češtiny alespoň na komunikační úrovni.

Důraz bude zároveň kladen na integraci osob druhé a třetí generace, tedy na integraci dětí a mládeže z řad imigrantů (narozené ať již v zemi původu nebo v České republice). Zdůrazněna budou i opatření umožňující účast na integračních aktivitách i ženám – imigrantkám.

3. Priority integrace cizinců

Hlavními prioritami Koncepce integrace cizinců jsou i nadále opatření cílená do čtyř klíčových oblastí předpokladů úspěšné integrace cizinců, a to:

- Vzájemné vztahy cizinců a majoritní společnosti.
- Znalost češtiny.
- Socio-kulturní orientace cizince ve společnosti.
- Ekonomická soběstačnost cizinců.

Nově se však budou profilovat obsahy jednotlivých priorit i důraz, který bude jednotlivým prioritám v tomto období přikládán. Je třeba prolnout a dle potřeby vyvažovat aktuální a trvalé principy integrace cizinců.

a) Znalost českého jazyka cizinců

Znalost jazyka má zásadní význam nejen pro začlenění cizinců do společnosti, ale také pro poznání jejich práv a povinností, dodržování zákonů i zařazení na trh práce. Cílovou skupinou jsou jak samotní cizinci, tak také jejich děti.

- děti cizinci: nedostatečná znalost českého jazyka limituje školní prospěch dětí-cizinců ze třetích zemí a v důsledku je znevýhodňuje až marginalizuje v možnosti dalšího vzdělávání, získání zaměstnání a kariérního růstu. Zásadním úkolem je prevence syndromu tzv. druhé a třetí generace v České republice.¹⁵

S cílem systémově řešit výuku češtiny žáků - cizinců provede MŠMT legislativní opatření k zajištění bezplatné přípravy v českém jazyce (výuky češtiny) k začlenění do základního vzdělávání nejen dětí ze zemí EU, ale i dětí - cizinců ze třetích zemí.¹⁶ Do doby, než toto legislativní opatření vstoupí v účinnost, podpoří MŠMT poskytování kurzů češtiny případně doučování žákům-cizincům ze třetích zemí na základních školách prostřednictvím projektů v dotačním řízení.

¹⁵ Pokud bude zanedbána možnost participace dětí cizinců (2. a 3. generace imigrace) na vzdělání prostřednictvím znalosti češtiny (tedy vyučovacího jazyka), nedostane se jim patrně rovné příležitosti k sebeuplatnění a bude promarněn jejich integrační potenciál. Pocity nerovnosti, nemožnosti participace na životě společnosti, vyčlenění z ní mohou zakládat riziko odcizení a uzavření se zpět do „vlastní“ komunity. V ČR není například systémově zajištěna bezplatná výuka českého jazyka pro děti-cizince ze třetích zemí.

¹⁶ Tento úkol byl již uložen usnesením č. 259/2008 – opatření 1.2.3. s termínem pro MŠMT do června 2009

MŠMT zároveň doporučí ředitelům škol metodický postup při výuce dětí ze třetích zemí.¹⁷

- dospělí cizinci: počínaje 1. lednem 2009 vstoupí v účinnost novela zákona o pobytu cizinců a tedy i prokazování znalosti češtiny jako jedné z podmínek pro povolení trvalého pobytu.

MŠMT bude pokračovat v informační kampani k povinnosti složit tuto zkoušku, včetně aktualizace webových stránek www.cestina-pro-cizince.cz a provozování informační linky ke zkoušce ve spolupráci s MV případně s dalšími subjekty. Zároveň MŠMT bude ve spolupráci s MV mapovat potřeby praxe ve výuce češtiny pro cizince ze třetích zemí jako přípravy k uvedené zkoušce¹⁸.

Co nejširší regionální dostupnost kurzů češtiny pro dospělé cizince bude podpořena v rámci dotačního řízení MPSV (čeština ke vstupu na trh práce) případně i MŠMT¹⁹ a zejména v rámci činnosti Integročních center. Nabídku výuky kurzů češtiny se zaměřením na výkon profese zajistí v rámci své působnosti MPSV, MZd a podle potřeby i další resorty tak, aby odrážely potřeby cizinců pro jejich lepší umístění na trhu práce.

b) Ekonomická soběstačnost

Důraz se klade na vyvíjení nástrojů pro přístup cizinců s dlouhodobým a trvalým pobytem na trh práce i schopnost na trhu práce setrvat včetně rozvoje diversity na pracovišti a ochranu před diskriminací.

MPSV bude realizovat kampaň ke změnám plynoucím z novely zákona o zaměstnanosti, které snižuje administrativní náročnost tohoto procesu (např. zavedení výše zmíněné ochranné lhůty, zrušení institutu povolení k získávání zaměstnanců ze zahraničí, možnost prodloužení platnosti povolení k zaměstnání, a to i opakovaně, až na dobu 2 let).

c) Orientace cizince ve společnosti

Orientace cizince v hostitelské společnosti bude zajišťována zejména prostřednictvím úvodních kurzů socio-kulturní orientace, v jejichž průběhu budou cizincům poskytnuty informace o řešení záležitostí každodenního života, o systému institucí a úřadů v České republice, o hodnotách majoritní společnosti resp. EU, ale také o právním řádu a politickém uspořádání České republiky.

Kurzy pro cizince s dlouhodobým či trvalým pobytem budou směřovány k poznání hodnot společnosti v České republice resp. v EU, na hlubší poznání společnosti v České republice (historie státu, zásady demokratické společnosti, právní řád, politické uspořádání státu, kulturní odlišnosti apod.). Budou zaměřeny i na řešení aktuálních problémů a potřeb

¹⁷ Tento úkol byl již MŠMT uložen č. 259/2008 – opatření 1.2.1.

¹⁸ Tento úkol byl již MŠMT společně s MV uložen č. 259/2008 – opatření 1.1.11

¹⁹ Tento úkol byl již MPSV a MŠMT uložen č. 259/2008 – opatření 1.1.13

cizinců. Tyto kurzy budou vedeny v češtině, ať již samostatně nebo jako součást prohlubující výuky českého jazyka, spolu s odkazy na zdroje příslušných informací.

Nově příchozí imigranty je nutno obeznámit s místními poměry a řešením každodenních situací, ale také je seznámit s hodnotami zdejší společnosti - se zásadami demokracie, s důrazem na rovnost žen a mužů, důstojnost lidské bytosti a ochranu lidských práv. Úvodní kurzy pro nově příchozí imigranty budou poskytovány pokud možno v jazyce jim srozumitelném, případně jako součást výuky českého jazyka. Charakteristikou těchto kurzů pro nově příchozí bude krátkost, časová dostupnost, srozumitelnost, obecnost informací a především předání materiálu pro samostudium.

Opatření pro nově příchozí se od integračních opatření pro dlouhodobě a trvale pobývajících cizince budou lišit v typu, intenzitě a načasování uvedených opatření.

d) Vzájemné vztahy cizinců a majoritní společnosti

Lze konstatovat, že sílící imigrační proudy vedou k diversifikaci společnosti. Pro zajištění nekonfliktního soužití a pro vzájemné poznání a porozumění je nezbytností komunikace mezi cizinci a majoritním prostředím, vzájemný dialog. Cílem tohoto interkulturního dialogu je integrace obyvatel rozdílného původu, kultury a náboženského vyznání, zabránění izolaci a sociálnímu vyloučení, uzavírání se jednotlivých komunit a z toho plynoucích konfliktů.

Je třeba zdůraznit, že integrace je oboustranným procesem i zájmem jak cizinců, tak hostitelské společnosti; musí být založena na dobré vůli a vzájemném přínosu pro obě strany.

Předpokládá dialog s občanskou společností, podporu mezilidských kontaktů a posilování dobrých sousedských vztahů.

Projekty podporující vzájemnou komunikaci a aktivity propojující obě strany – tedy cizince i majoritu – budou podporovány z prostředků Integračního fondu v opatření 3 - Zapojení hostitelské společnosti do procesu integrace. Podpora rozvoje vztahů mezi cizinci a členy majoritní společnosti v rámci jejich sociálního začleňování, včetně podpory informovanosti majority o podmínkách a problematice života cizinců v České republice, je jedním z dotačních titulů MPSV na rok 2009.

4. Integrace na regionální a lokální úrovni

Podmínkou úspěšné integrace je aktivní zapojení regionální a lokální úrovně, tedy prostředí, ve kterém reálně probíhá soužití i začleňování do společnosti. Dosažení co nejširšího zapojení regionální a lokální úrovně, a to ve spolupráci se všemi, kteří v daném místě mohou přispět k úspěšné integraci cizinců (*stakeholders*), je jedním z cílů integrační politiky České republiky. Tento cíl mají naplňovat zejména nově vznikající regionální Integrační centra. Projekty na zřízení a provoz center na podporu integrace cizinců (Integrační centra) v krajích předpokládají jak podporu rozvoje kulturních aktivit v místě (naplňování socio-kulturních potřeb cizinců), tak vytváření platform pro integraci cizinců, do kterých budou zapojeni ti, kdo mohou přispět k úspěšné integraci - státní správa i samospráva, příslušné úřady, zaměstnavatelé atd.

Předpokládá se, že během roku 2009 bude založeno prvních šest Center, a to v Plzni, Brně, Zlíně, Ústí nad Labem, Pardubicích a Ostravě; v následujících letech pak bude vytváření Center pokračovat i v dalších krajích.

Dalším z nástrojů integrace na místní úrovni jsou ad hoc emergentní projekty. Vzhledem k nutnosti flexibilně a efektivně řešit vzniklé krizové situace v některých lokalitách bude část prostředků věnována na emergentní opatření reagující na krizový vývoj v místech významného soustředění cizinců, zejména pak zahraničních pracovníků. Tato opatření budou realizována ve spolupráci s orgány měst a obcí.

5. Další opatření k podpoře integrace cizinců

Komplementárně k výše popsaným cílům a prioritám budou nadále realizována další opatření, která mají přispět k efektivní a komplexní integrační politice České republiky. Mezi těmito opatřeními lze zmínit:

- a) zvyšování informovanosti cizinců i dalších aktérů v procesu integrace, včetně většinové společnosti
- b) zajistit přístup k informacím pro cizince v rámci státní správy a samosprávy, včetně využívání vícero jazykových mutací
- c) zajištění kvalifikovaného a spolehlivého poradenství systémem odborné výuky (školení) pro úředníky, pracovníky budoucích Integračních center či pro pracovníky NNO poskytující cizincům sociálně-právní poradenství
- d) zvyšování interkulturních kompetencí pracovníků jednotlivých resortů, kteří jednají s cizinci
- e) zajištění a publikace relevantních statistických údajů týkající se cizinců na území České republiky.
- f) ve spolupráci MZd s příslušnými resorty bude řešena problematika související se zdravotním pojištěním cizinců s dlouhodobým pobytem v ČR (a to jak z hlediska přístupu do veřejného zdravotního pojištění, tak z hlediska plnění povinnosti mít pod dobu pobytu uzavřené zdravotní pojištění). Dále se bude pracovat na opatřeních, která budou předcházet vzniku a nárůstu dluhu cizinců za zdravotní péči poskytovanou zdravotnickými zařízeními.

6. Statistika

Vzhledem k významu statistických údajů na poli integrace cizinců je nezbytné vytvářet podmínky pro koordinaci aktivit orgánů a institucí při odstraňování problémů při realizaci Koncepce výběru a zpracování statistických údajů, vztahujících se k migraci a integraci cizinců na území České republiky. Český statistický úřad (dále ČSÚ) v průběhu roku 2009 uskuteční aktualizaci uvedené Koncepce²⁰. V rámci Koncepce integrace cizinců zpracuje ČSÚ v roce 2009 aktualizovanou publikaci Cizinci v České republice, která bude obsahovat statistická data týkající se jednotlivých oblastí života cizinců na území České republiky.

²⁰ Jedná se o odložený úkol z usnesení vlády č. 259/2008, III bod 6.

7. Nástroje koordinace

Jedním z nástrojů koordinace bude **Komise ministra vnitra pro integraci cizinců** jako poradní orgán ministra, do jehož činnosti budou zapojeny příslušné resorty - kromě ministerstva vnitra dále ministerstva financí, pro místní rozvoj, školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí, dále zástupci Českého statistického úřadu, sociálních partnerů, Asociace krajů, Svazu měst a obcí, nestátních neziskových organizací včetně organizací cizinců a akademické obce. Tato Komise se bude scházet nejméně jedenkrát ročně.

Operativním orgánem pro řešení aktuálních problémů a záležitostí bude **grémium** zástupců resortů, a to na úrovni ředitelů a za účasti resortních koordinátorů integrace cizinců. Toto grémium se bude scházet několikrát ročně dle aktuální situace a potřeby.

Komunikace s nestátními neziskovými organizacemi bude probíhat operativně prostřednictvím porad ke konkrétním tématům případně tematických seminářů k novým opatřením v rámci integrace cizinců.

Obdobně komunikace s kraji a městy bude průběžná, na základě bilaterálních jednání, společných seminářů případně *ad hoc* účasti pracovníků MV na jednání pracovních skupin k integraci cizinců v krajích či městech.

Nadále bude aktualizována webová stránka www.cizinci.cz, poskytující informace a zajišťující jednotné postupy v rámci integrace cizinců, určená primárně pro pracovníky státní správy a samosprávy, ale i nestátním neziskovým organizacím, akademické obci a veřejnosti.

8. Financování integrace cizinců

Aktivity spojené s integrací cizinců budou v roce 2009 financovány primárně ze dvou zdrojů – ze státního rozpočtu České republiky a z finančních nástrojů Evropské unie.

Finanční prostředky na integraci cizinců ze státního rozpočtu pro jednotlivé resorty byly do roku 2008 alokovány v kapitole Všeobecná pokladní správa, položce Integrace cizinců. Počínaje rokem 2009 jsou finanční prostředky na realizaci Koncepce integrace cizinců alokovány v rozpočtu Ministerstva vnitra. Na rok 2009 se jedná o celkovou částku **23 512 500 tis. Kč**.

Záměrem Ministerstva vnitra je koordinovat dotační aktivity jednotlivých resortů již při vyhlášení dotačních programů, tak aby nedocházelo k duplicitnímu dotování. V zájmu efektivního vynaložení prostředků ze státního rozpočtu bude nezbytnou součástí každého z projektů uvedení konkrétních cílů i termínů, ke každé aktivitě pak stanovení indikátorů.

Dalšími potenciálními zdroji financování integrace cizinců jsou finanční nástroje Evropské unie – Evropský sociální fond, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Operační program lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Praha Adaptabilita a Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí na období 2007-2013 (tzv. Integrační fond).

Z tohoto fondu, za jehož realizaci a implementaci odpovídá MV jako koordinátor realizace Koncepce integrace cizinců, je možné v roce 2009 financovat projekty na:

- zřízení a provoz center na podporu integrace cizinců (Integrační centra) v krajích
- zlepšení podmínek nezletilých cizinců bez doprovodu
- výměnu zkušeností v oblasti integrace mezi členskými státy EU
- zapojení hostitelské společnosti do procesu integrace

- vypracování ukazatelů a metodik (indikátory)
- posilování mezikulturních kompetencí zaměstnanců státní správy
- asistenční služby příslušníkům třetích zemí.

Tabulka rozdělení finančních prostředků ze státního rozpočtu na realizaci Konceptce integrace cizinců pro rok 2009:

Příjemce:	Zaměření podpory:	Částka na rok 2009
MZd	<ul style="list-style-type: none"> • Jazykové vzdělávání (proškolování, prohlubování) českého jazyka se zřetelem na střední zdravotní personál • Informační publikace + multimediální aplikace • Výzkum 	1 425 000,-Kč ²¹
MMR	<ul style="list-style-type: none"> • Výzkum „Cizinci v sociálně vyloučených lokalitách: riziko pro budoucnost?“ 	475 000,- Kč
MŠMT	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora výuky ČJ dětí-cizinců na základních školách • Vzdělávání pedagogických pracovníků 	4 275 000,- Kč
MPSV	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora aktivit k usnadnění vstupu / udržení se cizinců s dlouhodobým a trvalým pobytem na trhu práce a podpora informovanosti zaměstnavatelů cizinců (včetně kurzů češtiny a úvodních kurzů socio-kulturního minima) • Sociální začleňování zranitelných skupin imigrantů, zejména žen a dětí • Podpora rozvoje vztahů mezi cizinci a členy majoritní společnosti v rámci jejich sociálního začleňování 	7 125 000,- Kč
MV	<ul style="list-style-type: none"> • Sociálně právní poradenství (zejména v krajských městech, ve kterých dosud nebudou integrační centra) • Emergentní projekty • Výzkum • web www.cizinci.cz • Manuál / metodika pro Informační centra • Aktivity Policejní akademie (vzdělávací semináře, manuál projektu Jazykové mosty, projekt Policie pro všechny). 	9 737 500,- Kč
ČSÚ	<ul style="list-style-type: none"> • Publikace Cizinci v ČR 2008 	475 000,- Kč

²¹ Výše uvedené oblasti podpory bude Ministerstvo zdravotnictví financovat rovněž z prostředků určených na tyto aktivity v minulých letech.

V. PŘÍLOHA: Přehled projektů NNO na IC podporovaných resorty v roce 2008

Přehled projektů podpořených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Název projektu: Rozmanitý svět – multikulturní klub

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Fakultní základní škola PedF UK.

Název projektu: Integrační kurzy pro cizince

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Most pro lidská práva, o. s.

Název projektu: Pokračování projektu „Komunitní školy“ – školy, která dává rovnou šanci dětem cizinců k výchově a vzdělávání

Dotace: 99 000 Kč

Realizátorem projektu je ZŠ Praha 10, Olešská – příspěvková organizace.

Název projektu: Projekt na podporu výuky českého jazyka jako cizího jazyka

Dotace: 79 000 Kč

Realizátorem projektu je ZŠ Havlíčkův Brod.

Název projektu: Čeština pro malé cizince - Češi a malí cizinci – Mluvme česky

Dotace: 71 000 Kč

Realizátorem projektu je ZŠ Praha 5 – Smíchov, Kořenského – příspěvková organizace.

Název projektu: Český jazyk pro cizince (vyučování jazyku jako komunikačního prostředku a vyučování české gramatiky) Program na podporu integrace žáků – cizinců do školy

Dotace: 80 000 Kč

Realizátorem projektu je Fakultní základní škola Pedagogické fakulty UK, Mezi Školami, Praha 13

Název projektu: Integra 2008

Dotace: 94 000 Kč

Realizátorem projektu je Základní škola jazyků Karlovy Vary.

Název projektu: Verbální a nonverbální komunikace v českém jazykovém prostředí

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Univerzita Jana Evangelisty Purkyně – Ústí nad Labem.

Název projektu: Žijeme spolu – rozumíme si

Dotace: 35 000 Kč

Realizátorem projektu je ZŠ Praha 10, U Roháčových kasáren.

Název projektu: Ostrov – multikulturní hra pro žáky základních a středních škol

Dotace: 339 000 Kč

Realizátorem projektu je Slovo 21, o. s.

Název projektu: Annjong hasejo, paní učitelko!
Dotace: 70 000 Kč
Realizátorem projektu je ZŠ Frýdek – Místek, Československé armády.

Název projektu: Nízkoprahové kursy češtiny pro cizince a vzdělávání lektorů pro jejich účely
Dotace: 321 000 Kč
Realizátorem projektu je Centrum pro integraci cizinců, o. s.

Název projektu: Jazyková integrace zahraničních studentů VUT v Brně
Dotace: 100 000 Kč
Realizátorem projektu je Vysoké učení technické v Brně.

Přehled projektů podpořených Ministerstvem vnitra

Název projektu: Multikulturní centrum České Budějovice
Dotace: 150 000 Kč
Realizátorem projektu je Diecézní charita České Budějovice

Název projektu: Právní poradenství cizincům v ČR
Dotace: 460 000 Kč
Realizátorem projektu je Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s.

Název projektu: Poradenská a informační činnost
Dotace 230 000 Kč
Realizátorem projektu je Diecézní charita Brno

Název projektu: Právní a sociálně – právní poradenství cizincům při jejich integraci do české společnosti
Dotace: 320 000 Kč
Realizátorem projektu je Poradna pro uprchlíky, o. s.

Název projektu: Poskytování právního poradenství cizincům a azylantům na území Olomouckého kraje a Zlínského kraje
Dotace: 110 000 Kč
Realizátorem projektu je Sdružení občanů zabývajících se emigranty, o. s.

Název projektu: Poskytování právního poradenství cizincům a azylantům na území Jihomoravského kraje
Dotace: 280 000 Kč
Realizátorem projektu je Sdružení občanů zabývajících se emigranty, o. s.

Název projektu: Poskytování právního poradenství cizincům a azylantům na území Moravy a Slezska
Dotace: 230 000 Kč
Realizátorem projektu je Sdružení občanů zabývajících se emigranty, o. s.

Název projektu: Právní poradenství pro cizince dlouhodobě legálně žijící v ČR
Dotace: 250 000 Kč
Realizátorem projektu je Poradna pro integraci

Název projektu: Právní poradenství pro dlouhodobě žijící cizince na území ČR

Dotace: 150 000 Kč

Realizátorem projektu je Farní charita Česká Lípa

Název projektu: Terénní asistenční služba

Dotace: 246 450 Kč

Realizátorem projektu je multikulturní centrum České Budějovice.

Název projektu: Integrace cizinců na úrovni samosprávy – řešení problematiky osob migrujících za prací na území města Plzně

Dotace: 1 500 000 Kč

Realizátorem projektu je magistrát města Plzně.

V souladu s Plánem integrační politiky MV a v rámci tzv. doplňkové činnosti, realizovalo MV vlastní projekty:

Název projektu: Analýza mediálních sdělení vietnamských médií v ČR, Rozvoj činnosti styčných důstojníků PČR pro problematiku menšin se zaměřením na vzdělávací aktivity, Jazykové mosty

Dotace: 314 000 Kč

Realizátorem projektů je Ministerstvo vnitra

Přehled projektů podpořených Ministerstvem kultury

Název projektu: Poznávání moravských poutních míst – Hledání společných kořenů

Dotace: 80 000 Kč

Realizátorem projektu je Apoštolský exarchát řeckokatolické církve.

Název projektu: Multikulturní večery – kulturou k toleranci

Dotace: 70 000 Kč

Realizátorem projektu je Centrum pro otázky migrace, o. s.

Název projektu: Konference Multikulturní ošetrovatelství aneb péče o pacienty různých kultur a náboženství

Dotace: 60 000 Kč

Realizátorem projektu je Církevní zdravotnická škola, s. r. o.

Název projektu: Studentské filmové kluby – dokumentární filmy o lidských právech

Dotace: 335 000 Kč

Realizátorem projektu je Člověk v tísni – společnost při ČT, o. p. s.

Název projektu: Barevná realita – cizinci v Česku

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Člověk v tísni – společnost při ČT, o. p. s.

Název projektu: Podpora pokojného soužití lidí různých národností a vyznání

Dotace: 50 000 Kč

Realizátorem projektu je Evangelikální teologický seminář – Vyšší odborná škola teologická a sociální.

Název projektu: Životy „těch Druhých“ aneb jak se žije cizincům a cizinkám v České republice

Dotace: 200 000 Kč

Realizátorem projektu je Evropská kontaktní skupina v České republice.

Název projektu: II. Dny kazachstánské kultury v Praze

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Kazachstánské kulturní centrum v ČR – „Elim – aj“, o. s.

Název projektu: Slavnosti jara

Dotace 80 000 Kč

Realizátorem projektu je Kazachstánské kulturní centrum v ČR – „Elim-aj“, o. s.

Název projektu: Kdo jsem já? „Toi la ai?“ multimedialní dílny pro vietnamské žáky a studenty

Dotace 40 000 Kč

Realizátorem projektu je klub Hanoi.

Název projektu: Žijeme v jednom městě

Dotace 40 000 Kč

Realizátorem projektu je Krajská knihovna Vysočiny.

Název projektu: RákosníCzech

Dotace: 150 000 Kč

Realizátorem projektu je mamapapa o. s.

Název projektu: Barevný děti

Dotace: 50 000 Kč

Realizátorem projektu je Multikulturní centrum České Budějovice.

Název projektu: Dialog kultur 2007 – 5. ročník festivalu věnovaného střetávání a prolínání rozličných kultur, jazyků a náboženství v ČR

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Multikulturní centrum Praha, o. s.

Název projektu: Tolerance na Novohradsku

Dotace: 40 000 Kč

Realizátorem projektu je Novohradská univerzitní kolej.

Název projektu: RefuFest aneb PřijdeSvátek

Dotace: 180 000 Kč

Realizátorem projektu je Občanské sdružení Berkat, Praha.

Název projektu: Jak se žije cizincům v Čechách

Dotace: 25 000 Kč

Realizátorem projektu je Občanské sdružení Prácheň – Centrum podpory celoživotního vzdělávání.

Název projektu: Festival národních kultur cizinců žijících v Plzni

Dotace: 60 000 Kč

Realizátorem projektu je Občanské sdružení Studnice, Plzeň.

Název projektu: Živá knihovna 2008

Dotace: 80 000 Kč

Realizátorem projektu je Opim – organizace na podporu integrace menšin.

Název projektu: Multikulturní festival „Barevná planeta VIII“ v Ústí nad Labem

Dotace 250 000 Kč

Realizátorem projektu je Poradna pro integraci.

Název projektu: Identita I.: Náš Islám

Dotace: 20 000 Kč

Realizátorem projektu je Rept, o.s.

Název projektu: Speciální vydání „Ukrajinský žurnál – Téma 2008“ v českém jazyce

Dotace: 100 000 Kč

Realizátorem projektu je Ruta, Praha.

Název projektu: Džerelo tančí všechno

Dotace: 40 000 Kč

Realizátorem projektu je Soubor Džerelo.

Název projektu: Kulturní a náboženské centrum pro migranty a uprchlíky

Dotace: 250 000 Kč

Realizátorem projektu je Sdružení občanů zabývajících se emigranty.

Přehled projektů podpořených Ministerstvem práce a sociálních věcí

Název projektu: Programy podpory a péče v komunitním centru pro cizince InBaze

Dotace: 766 000 Kč

Realizátorem projektu je Občanské sdružení Berkat.

Název projektu: Bud'te tu doma

Dotace: 78 000 Kč

Realizátorem projektu je Sdružení Roztoč.

Název projektu: Multikulturní centra Konzorcía – rozšíření aktivit na cizince

Dotace: 1 365 000 Kč

Realizátorem projektu je Konzorcium nevládních organizací pracujících s migranty, o. s.

Název projektu: Nízkoprahové kurzy češtiny pro cizince

Dotace: 301 000 Kč

Realizátorem projektu je Centrum pro integraci cizinců.

Název projektu: Podpora informovanosti zaměstnavatelů a cizinců pro lepší vzájemnou interakci, pro lepší uplatnění a využití cizinců na trhu práce

Dotace: 140 000 Kč

Realizátorem projektu je Centrum pro integraci cizinců.

Název projektu: Podpora cizinců při vstupu na trh práce prostřednictvím kurzu ČJ, kurzu personálně právního minima a odborného sociálního poradenství

Dotace: 311 000 Kč

Realizátorem projektu je Meta, o.s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů.

Název projektu: Snadnější vstup na trh práce pro cizince v Ralsku

Dotace: 230 000 Kč

Realizátorem projektu je Občanské sdružení Jiloro.

Název projektu: Centrum podpory cizinců – Prostějov

Dotace 411 000 Kč

Realizátorem projektu je Žebřík, o. s.

Název projektu: Pomoc migrantům a uprchlíkům

Dotace: 132 000 Kč

Realizátorem projektu je Arcidiecézní charita Praha.

Název projektu: Pomoc na cestě k integraci

Dotace: 438 000 Kč

Realizátorem projektu je Diecézní charita Brno

Název projektu: Šance 2008 – poskytování komplexních asistenčních služeb (sociální poradenství, výuka ČJ a kurzy PC) nezam, cizincům a azylantům na území Moravy a Slezska

Dotace: 1 011 000 Kč

Realizátorem projektu je SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty

Název projektu: Šance na českém trhu práce II

Dotace: 91 000 Kč

Realizátorem projektu je Diecézní charita České Budějovice.

Název projektu: „Buď sousedem“

Dotace: 321 000 Kč

Realizátorem projektu je Diakonie Českobratrské církve evangelické

Název projektu: Podpora integrace znevýhodněných skupin migrantů

Dotace: 895 000 Kč

Realizátorem projektu je Organizace pro pomoc uprchlíkům

Název projektu: Brána k porozumění

Dotace: 928 00 Kč

Realizátorem projektu je Občanské sdružení Sedm paprsků.

Název projektu: Značka Immigration Friendly

Dotace: 68 000 Kč

Realizátorem projektu je Most pro lidská práva.

Název projektu: Integrační kurzy pro cizince
Dotace: 262 000 Kč
Realizátorem projektu je Most pro lidská práva.

Název projektu: Multikulturní večery – kulturou k toleranci
Dotace: 116 000 Kč
Realizátorem projektu je Centrum pro otázky migrace, o. s.

Název projektu: Slovo – informativní bulletin pro cizince a o cizincích
Dotace: 351 000 Kč
Realizátorem projektu je Občanské sdružení Slovo 21.

Název projektu: Rodina od vedle 2008
Dotace: 1 077 000 Kč
Realizátorem projektu je Občanské sdružení Slovo 21.

Název projektu: Právní informační servis pro dlouhodobě usazené cizince
Dotace: 738 000 Kč
Realizátorem projektu je Poradna pro občanství, občanská a lidská práva.

Název projektu: Komunitní multikulturní centru v Ústí nad Labem
Dotace: 770 000 Kč
Realizátorem projektu je Poradna pro integraci, občanské sdružení.